

Przepisy legalizacyjne o narzędziach mierniczych wogóle

uzupełnione do dnia 27 marca 1931 r.

(Dz. Urz. GUM poz. 29/11, POM poz. 2,03/1; Dz. Urz. GUM poz. 29/14, POM poz. 2,03/1,2; Dz. Urz. GUM poz. 29/15, POM poz. 2,03/1,3; Dz. Urz. GUM 29/16, POM poz. 2,03/1,21; Dz. Urz. GUM poz. 29/77, POM poz. 2,03/1,4; Dz. Urz. GUM poz. 30/9, POM poz. 2,03/1,35; Dz. Urz. GUM poz. 30/57, POM poz. 2,03/1,22).

Zasady ogólne i określenia.

§ 1.

Przepisy legalizacyjne obejmują: przepisy o warunkach legalizowania narzędzi mierniczych, przepisy o cechowaniu, przepisy o okresie ważności legalizacji oraz przepisy o zakresie stosowania narzędzi mierniczych. Przepisy legalizacyjne dzielą się na ogólne i szczegółowe. Ogólnymi — są przepisy niniejsze (2,03), szczegółowymi — są te, które dotyczą poszczególnych rodzajów narzędzi mierniczych.

§ 2.

Rysunki, znajdujące się w przepisach szczegółowych o warunkach legalizowania, należy uważać naogół, jako wzory dobrego i celowego wykonania. Wskazane przez rysunki wymiary i szczegóły wykonania obowiązują tylko wtedy, kiedy przepisy wyraźnie to zastrzegają.

§ 3.

W przepisach legalizacyjnych przyjęte są następujące określenia:

1. Jednostką miary jest określona wielkość, z którą porównywa się inne wielkości tegoż rodzaju. Legalne jednostki miar określone są w dekreście o miarach i odnosnych rozporządzeniach Ministra Przemysłu i Handlu. Miara jest wielkość, wyrażona w jednostkach miary. Wartością miary jest liczba, wyrażająca stosunek miary do jednostki miary.

2. Podziałką nazywa się szereg wskaźników (kresiek, punktów, sztyftów, ostrzy, otworków i t. p.), ograniczających miary, wywzorcowane na narzędziu mierniczym. Odległość (lub kąt na podziałkach kołowych) między dwoma wskaźnikami nazywa się działką. Odległość między dwoma sąsiednimi wskaźnikami jest działką elementarną (działką najniższego porządku). Podziałka (lub część podziałki) jest jednostajna, jeżeli wszystkie jej działki elementarne odpowiadają jednej i tej samej mierze. Podziałka jest równomierna, gdy wszystkie jej działki elementarne są równej długości (lub równego kąta). Część przyrządu mierniczego, na której wykonano podziałkę, nazywa się wogóle podzielną lub skalą.

3. Narzędzie miernicze jest dokładne w rozumieniu przepisów o warunkach legalizowania, o ile uchybienia jego nie przekraczają granic uchybień wzorcowania lub działania, ustanawianych przez przepisy szczegółowe o warunkach legalizowania. Jeżeli przepisy legalizacyjne ustanawiają różne granice uchybienia dla legalizacji głównej i wtórnej (§ 6), rozróżniać należy dokładność wzorcowania (działania) i dokładność użytkową (t. j. wystarczającą do wtórnej legalizacji).

4. Przyrządy miernicze (Dz. U. R. P. r. 1928 poz. 661 art. 9; POM poz. 2,001/1) są bezpośrednie, czyli wzorcowane (np. wagi przesuwnikowe, liczniki energii elektrycznej i t. p.), jeżeli wskazania ich zezwalają bezpośrednio odczy-

Przepisy obowiązujące w miernictwie.

Zbiór wydawany przez Główny Urząd Miar.

Układać w porządku wielkości liczb tytułowych.

Cena 60 groszy.

27.3.1931.

Nr 741.

tać miarę wielkości mierzonej; są pośrednie (np. cyrkiel, waga odważnikowa i t.p.), jeżeli miara tej wielkości poznawana jest przez porównanie z wzorcami, nie tworzącymi części przyrządu.

5. Jeżeli przepisy legalizacyjne wyznaczają określony ciąg wielkości i zastrzegają, że wzorce legalne mogą wyrażać tylko wielkości, zawarte w tym ciągu, to wzorce takie nazywamy wzorcami wielkości kwalifikowanych (np. odważniki zwyczajne). Jeżeli natomiast legalne wzorce pewnego rodzaju mogą wyrażać każdą miarę, choćby nawet zastrzeżono, iż miara ta nie może przekroczyć pewnej granicy, to wzorce takie nazywamy wzorcami wielkości niekwalifikowanych (np. bańki do mleka).

6. Narzędzie miernicze jest godne legalizowania, jeżeli jest legalne i dokładne, t. j. odpowiada przepisom o warunkach legalizowania w całej rozciągłości.

Warunki, pod którymi narzędzia miernicze, nie odpowiadające przepisom o warunkach legalizowania, mogą być poddane legalizacji próbnej, określa każdorazowo Dyrektor Głównego Urzędu Miar.

7. Przez wyrażenie legalizowane (narzędzie miernicze) rozumieć należy (zgodnie z art. 12 POM poz. 2,001/1) narzędzie miernicze, zaopatrzone w niewygasłą cechę legalizacyjną. Jeżeli narzędzie miernicze posiada cechę wygasłą, to stan, że narzędzie to kiedyś było legalizowane, określamy w stosunku do tego narzędzia wyrażeniem uprzednio legalizowane (lub wylegalizowane) bez względu na to, czy posiada ono, czy nie, późniejszą cechę niewygasłą. Obydwa te wyrażenia stosują się tylko do cech, nałożonych przez urzędy miar (wzgl. instytucje upoważnione), właściwe w roku nałożenia cechy dla części lub całości terytorjum państwowego Rzeczypospolitej Polskiej.

8. Przechodnio-legalne są takie narzędzia miernicze, które, czyniąc zadość pod względem legalności przepisom uchylonym, nie odpowiadają już przepisom w danej chwili obowiązującym, a które pomimo tego są dopuszczone do legalizacji w ciągu określonego czasokresu lub do odwołania.

Wyrażenia przechodnio-dokładne i przechodnio-godne legalizacji będą rozumiane w sposób analogiczny.

§ 3a.

Objęty jest kształt ciała, którego powierzchnie zewnętrzne łagodnie, t. zn. bez krawędzi wewnętrznych i zewnętrznych (bez załamań), przechodzą jedna w drugą. (Dz. Urz. GUM poz. 29/14; POM poz. 2,03/1,2).

§ 4.

Przez wyrażenie obrzeże rozumie się części powierzchni, znajdujące się w najbliższym sąsiedztwie brzegu.

§ 4. (1)

a. *Przepływem* lub ściślej *objętością przepływu* nazywa się objętość płynu, która w danym dowolnym czasie przeszła przez dany przekrój poprzeczny (np. przez otwór wylotowy przepływomierza).

b. *Przepływnością* (ściślej: *przepływnością objętościową*) albo *natężeniem przepływu* (ściślej: *objętościowym natężeniem przepływu*) nazywamy przepływ przez dany przekrój poprzeczny w ciągu jednostki czasu.

(Dz. Urz. GUM poz. 30/57; POM poz. 2,03/1,22).

§ 5.

Przez wyrażenie twarde drewno rozumieć należy w przepisach szczegółowych drewno, pochodzące z twardzieli następujących gatunków drzew: grabu (*Carpinus Betulus L.*), gruszy (*Pirus communis L.*), klonu polnego (*Acer campestre L.*), bukszpanu (*Buxus sempervirens L.*), tik (teak, *Tectona grandis L.*) i gwajaku (*Guaiacum officinale L.*).

Rodzaje czynności władz legalizacyjnych na narzędziach mierniczych.

§ 6.

a. Legalizacja jest pierwotna, gdy jej przedmiotem jest narzędzie miernicze dotychczas nigdy nielegalizowane, — jest następcza, gdy jej przedmiotem jest narzędzie miernicze już uprzednio legalizowane (§ 3 p. 7).

b. Pod względem wymagań, stawianych narzędziowi mierniczemu, odróżnia się legalizację główną i legalizację wtórną. Legalizacja pierwotna jest zawsze legalizacją główną, legalizacja następcza zależnie od okoliczności może być legalizacją główną lub legalizacją wtórną.

c. Warunkom legalizacji głównej podlegają narzędzia miernicze:

1. które wogóle nie posiadają cech legalizacyjnych,
2. już uprzednio legalizowane, a zgłaszane po dokonaniu ich naprawy, przeróbek, ponownego wzorcowania lub regulowania,
3. już uprzednio legalizowane, lecz zgłaszane, choćby i bez dokonania jakichkolwiek napraw, przez osoby, zajmujące się fachowo naprawą lub pośrednictwem w naprawie narzędzi mierniczych,
4. na których cechy zostały skasowane (§ 19),
5. na których cała cecha legalizacyjna, lub choćby tylko cecha urzędu, przestała być czytelna, lub, przy zamknięciu przyrządu mierniczego odcchowana plombą, zamknięcie lub plomba została uszkodzona,
6. na życzenie zgłaszającego, jeżeli nawet okoliczności 1 ÷ 5 nie mają miejsca.

d. W pozostałych wypadkach narzędzia miernicze podlegają legalizacji wtórnej, nawet i wtedy, gdy posiadają cechę wygasłą.

e. Ponowienie legalizacji pierwotnej (przecechowanie) może być stosowane na wniosek właścicieli koncesjonowanych zakładów wyrobu lub sprzedaży narzędzi mierniczych do takich narzędzi mierniczych, które czynią zadość wszystkim następującym warunkom razem:

1. posiadają cechę niewygasłą (są legalizowane),
2. nie były nigdy używane,
3. nie podlegały żadnym przeróbkom ani odnawianiu,
4. pozostają na składzie u koncesjonowanych wytwórców lub sprzedawców narzędzi mierniczych,
5. sposób przechowania był taki, iż narzędzia nadal czynią zadość warunkom głównej legalizacji, obowiązującym w czasie, gdy została dokonana.

Decyzja o tem, czy warunki powyższe zostały spełnione, pozostawia się swobodnej ocenie władzy legalizacyjnej. Można się od niej odwołać do naczelnika okręgu, który decyduje w tych sprawach ostatecznie.

Narzędzia miernicze są godne ponowienia legalizacji tylko wtedy, gdy czynią zadość warunkom legalizacji głównej, obowiązującym w tym czasie, gdy została ona po raz pierwszy dokonana.

f. Badanie narzędzi mierniczych bez nakładania cechy legalizacyjnej ma miejsce wtedy, gdy:

1. narzędzie legalizowane z cechą roczną roku bieżącego zgłoszone jest do zbadania rzetelności i legalności (zbadanie stanu),
2. narzędzie legalizowane (§ 3 p. 7) zgłoszono wyraźnie do zbadania, zastrzegając nielegalizowanie (zbadanie stanu),
3. narzędzie legalizowane (§ 3 p. 7) jest zgłoszone do badania rzetelności (stwierdzenie rzetelności),
4. narzędzie stanowi dowód w sprawie karnej (ekspertyza),
5. narzędzie nielegalne zgłoszono do uwierzytelnienia, które jednak nastąpić nie może dla braku rękojmi co do prawidłowości działania narzędzia skutkiem wadliwej lub niestarannej konstrukcji, nieodpowiedniego materiału, zniszczenia i t. p.,
6. narzędzie jest zgłoszone do Głównego Urzędu Miar dla zbadania dopuszczalności typu do obrotu publicznego.

g. Uwierzytelnianie narzędzi mierniczych ma miejsce:

1. w wypadkach, gdy nie może nastąpić legalizowanie (np. dla narzędzi mierniczych, dla których nie istnieją przepisy legalizacyjne i t. p.), a narzędzie miernicze, którego wytrzymałość jest zupełnie odpowiednia do jego zadań, bądź to posiada właściwości, ułatwiające posługiwanie się nim, lub powiększające zakres jego stosowania, albo ułatwiające jego regulowanie lub wzorcowanie, bądź to wyższą dokładność niż wymagana przez przepisy legalizacyjne;
2. dla narzędzi legalnych jednocześnie z legalizacją, np. jeżeli chodzi o stwierdzenie wyższej dokładności, posiadanej przez narzędzie, niż wymagana przez przepisy legalizacyjne, oczywiście, jeżeli te ostatnie na taką dokładność zezwalają;

3. w wypadkach, gdy sprawdzanie dla celów legalizacji dzieli się na kilka etapów, dokonywanych w różnych miejscach lub różnym czasie, na oddzielnych częściach narzędzia mierniczego (np. uwierzytelnianie skali na dźwigni głównej wag fundamentowanych).

h. Czynności, wymienione pod a, b, e, f1, f2 i f3, noszą ogólną nazwę czynności legalizacyjnych, pozostałe — czynności rzeczoznawczych władz legalizacji narzędzi miernicznych.

i. Oprócz tego władze legalizacyjne powołane są w pewnych wypadkach do wzorcowania, regulowania i naprawiania narzędzi miernicznych. Czynności te noszą nazwę czynności wytwórczych władz legalizacyjnych.

Temperatura odniesienia.

§ 7.

Jeżeli wielkość wzorca, przedstawiająca miarę, zależna jest od temperatury, to wzorec winien być dokładny (w sensie przepisów legalizacyjnych) przy temperaturze topnienia lodu (temperaturze normalnej). O ile jednak przepisy szczegółowe pozwalają, by wzorec przedstawiał miarę przy innej temperaturze, to ta ostatnia powinna być na nim oznaczona. To samo odnosi się do wskazań przyrządów.

Materiał i konstrukcja narzędzi miernicznych.

§ 8.

Wszelkie narzędzia miernicze powinny być wykonane z takich materiałów i w taki sposób, aby przy właściwym użyciu były dostatecznie zabezpieczone od zniszczenia i pogorszenia sprawności mierniczej. Powinny one być dostatecznie odporne na wpływy atmosferyczne, o ile takowym ze względu na swoje przeznaczenie podlegać mogą. Budowa ich ma dopuszczać łatwe spostrzeganie uszkodzeń. Narzędzia miernicze dokładniejsze powinny być szczególnie starannie odrobione i wykonane z wyborowych materiałów.

§ 9.

Narzędzia miernicze, które przy używaniu służą, choćby chwilowo, za zbiorniki do płynów spożywczych, muszą być wykonane tak, aby powierzchnie z następujących metali: żelaza, miedzi, mosiądzu, brązu, cynku i ołowiu, lub stopów, zawierających więcej niż 10% ołowiu, mogące się stykać z płynem przy jego odmierzaniu, nalewaniu, wylewaniu lub przelewaniu, były zabezpieczone od tego przez pokrycie innym niewymienionym wyżej metalem, względnie warstwą emalii, jeżeli na to przepisy szczegółowe zezwalają.

§ 10.

Narzędzia miernicze, wykonane z twardych metali lub też pokryte kruchą powłoką, powinny być zaopatrzone we wpustki lub nakładki legalizacyjne (płytki, nity, korki lub krople metalowe) z rodzaju metalu i w sposób, jaki przewidują dla każdego narzędzia mierniczego przepisy szczegółowe.

Nakładka lub wpustka, na której ma być wielokrotnie wybijana cecha roczna, ma mieć przynajmniej 20 mm długości. O ile na nakładce brak już miejsca do nowych cech, to należy ją odnowić.

Wpustki lub nakładki powinny być wykonane w ten sposób, aby ich usunięcie bez uszkodzenia cechy nie było możliwe. Krople winny być nakładane w stanie płynnym.

§ 11.

Ograniczenia miar na wzorcach i przyrządach mają być oznaczone w sposób niedwuznaczny i zabezpieczający od łatwej zmiany. Błędy i wątpliwości, spowodowane przy pomiarze przez sposób, w jaki są wykonane te ograniczenia, powinny być nieznaczne w porównaniu do granicy uchybienia wzorcowania danego narzędzia. Kreski ograniczające powinny być wyraźne i trwałe, wgłębione — mogą być wypełnione farbą. Niedozwolone są kreski wykonane farbą niewypaloną, a nie wgłębione zarazem; przepis ten nie dotyczy jednak podziałek, ochraniających szkiełkiem lub powłoką szklaną.

§ 11a.

Sposób wykonania i umocowania pionu, stanowiącego część narzędzia mierniczego, powinien zapewniać niezmiennność wzajemnego położenia punktu zawieszenia pionu i jego wskaźnika oraz niezmiennność ich położenia względem podstawy narzędzia mierniczego.

Ramię, na którym wisi pion, i ramię wskaźnika powinny być zabezpieczone od zgięcia.

(Dz. Urz. GUM poz. 29/14; POM poz. 2,03/1,2).

§ 12.

Zabrania się wyznaczać na ocechowanych narzędziach mierniczych miary nielegalne lub podziałki, takim miarom odpowiadające, zmieniać w czemkolwiek ich konstrukcję, lub zaopatrywać w dodatkowe urządzenia, mogące ujemnie wpłynąć na właściwe stosowanie i sprawność mierniczą narzędzia.

§ 13.

Narzędzia miernicze, połączone z innymi przedmiotami lub urządzeniami, o ile przyłączaniu lub odłączaniu od nich muszą być rozbierane w swych częściach zasadniczych, lub też, o ile te czynności mogą wpłynąć na ich dokładność (większe wagi samoczynne, przymiary tokarniane i t. p.), powinny być poddane legalizacji dopiero po połączeniu, zaś narzędzia miernicze (naprz. wagi na fundamentach stałych), które dopiero przy ustawieniu na miejscu ich użycia mogą być ostatecznie złożone, powinny być legalizowane na miejscu po ukończonym ustawieniu.

§ 14.

Narzędzia miernicze, zgłaszane do legalizacji, winny być odpowiednio przygotowane i oczyszczone. O ile przepisy szczegółowe nie przewidują inaczej, powinny one być zupełnie wykończone. Przy sprawdzaniu lub legalizowaniu poza urzędem miar, zgłaszający obowiązany jest dać we właściwym czasie do dyspozycji urzędnika legalizującego potrzebne środki i pomoc.

Przyrządy miernicze należące do typów, podlegających uprzedniej aprobacie.

§ 14a.

Przyrządy miernicze tych rodzajów, które w myśl postanowień przepisów legalizacyjnych szczegółowych powinny należeć do typów, uprzednio zaaprobowanych przez Dyrektora Głównego Urzędu Miar (co w skróceniu nazywane będzie: do typów dopuszczonych do legalizacji), powinny się zgadzać w zakresie, podanym w przepisach szczegółowych lub w osobnym rozporządzeniu Dyrektora Głównego Urzędu Miar, z temi przyrządami próbnymi, uprzednio zgłoszonymi do Głównego Urzędu Miar, które zostały zaaprobowane pod względem materiałów, konstrukcji, własności mierniczych i wykonania i uznane jako dokumenty danego typu. Przyrządy te od tej chwili przechodzą na własność Głównego Urzędu Miar i będą nazywane przyrządami mierniczemi wzorowymi.

(Dz. Urz. GUM poz. 29/14; POM poz. 2,03/1,2).

§ 14b.

Przyrządy, należące do typów dopuszczonych do legalizacji, powinny być zaopatrzone w urzędowy znak typu, nadany danemu typowi przez Dyrektora Głównego Urzędu Miar.

Znak, nadawany typowi, składa się z liter RPT i liczby, grupy liczb, liter i t. p. Litery RP powinny się wyróżniać swoim charakterem lub wielkością od litery T. Ta ostatnia może mieć jedno ramię wydłużone.

(Dz. Urz. GUM poz. 29/14; POM poz. 2,03/1,2).

§ 14c.

Znak typu ma być wykonany na przyrządzie mierniczym w sposób trwały. Nie może być on wymalowany odrębnie. Przyrządy jednego typu powinny być

jednakowo oznaczane. Jeżeli znak wykonany jest na oddzielnej tabliczce, to jej nierozłączność z przyrządem powinna być zabezpieczona konstrukcyjnie lub zapomością cechy.

(Dz. Urz. GUM poz. 29/14; POM poz. 2,03/1,2).

§ 14d.

Postanowienia §§-ów 14a ÷ 14c nie dotyczą przyrządów mierniczych typów, dopuszczanych do legalizacji z urzędu.

(Dz. Urz. GUM poz. 29/14; POM poz. 2,03/1,2).

§ 14e.

Dopuszczenie przyrządów danego typu do legalizacji następuje w drodze rozporządzenia Dyrektora Głównego Urzędu Miar, ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Głównego Urzędu Miar i zawierającego opis techniczny przyrządu oraz podanie urzędowego znaku dla tego typu, jeżeli on został nadany.

(Dz. Urz. GUM poz. 29/14; POM poz. 2,03/1,2).

§ 14f.

Dopuszczenie typu do legalizacji może być przez Dyrektora Głównego Urzędu Miar uchylone w każdym czasie, o ile zostaną zauważone wady typu lub z innych podobnych powodów.

Uchylenie dopuszczalności typu następuje w drodze rozporządzenia Dyrektora Głównego Urzędu Miar, ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Głównego Urzędu Miar.

(Dz. Urz. GUM poz. 29/14; POM poz. 2,03/1,2).

Oznaczenia.

§ 15.

Wzorce miar powinny posiadać oznaczenia miary, którą przedstawiają, przyrządy miernicze bezpośrednie — miary, odpowiadające ich wskazaniom. O ile nie będzie to inaczej przewidziane w przepisach szczegółowych, oznaczenie powinno podawać liczbą wartość miary i literami nazwę jednostki w pełnym brzmieniu we właściwej formie gramatycznej lub w skrócie przepisany (§ 16). Na podziałkach, o ile nie będzie to inaczej przewidziane w przepisach szczegółowych, poza oznaczeniem miary, odpowiadającej całej podziałce, wystarcza naogół podanie liczbą wartości miar, odpowiadających głównym działkom, bez oznaczania działek wtórnych.

Oznaczenia te winny być wyraźne i trwałe, mają być wykonane na samym narzędziu mierniczym lub też na połączonej z niem tarczy, której trwałe złączenie z narzędziem zabezpieczone jest konstrukcyjnie lub przez cechę.

§ 16.

Skróty, przepisane w myśl §-u 15-go, są następujące:

godzina	<i>h</i>	hektar	<i>ha</i>	tonna	<i>t</i>
minuta	<i>min</i>	ar	<i>a</i>	kwintal	<i>kt</i> lub <i>q</i>
sekunda	<i>sek</i> lub <i>sec</i>	centar	<i>ca</i> lub <i>m²</i>	mirjagram	<i>mrg</i>
				kilogram	<i>kg</i>
				dekagram	<i>dkg</i>
kilometr	<i>km</i>	kilolitr	<i>kl</i>	gram	<i>g</i>
metr	<i>m</i>	hektolitr	<i>hl</i>	miligram	<i>mg</i>
decymetr	<i>dcm</i>	dekalitr	<i>dkl</i>	karat	<i>kr</i>
centymetr	<i>cm</i>	litr	<i>l</i>		
milimetr	<i>mm</i>	kwatierka	<i>kka</i>		
mikron	μ	decylitr	<i>dcl</i>		
		mililitr	<i>ml</i>		

Jednostki powierzchni lub objętości, których nazwa pochodzi od jednostek długości z dodatkiem przymiotnika: kwadratowy wzgl. sześcienny, skraca się w piśmie przez uzupełnienie skrótu odpowiedniej jednostki długości wykładnikiem 2 względnie 3, np. *m²*, *dcm²*, *m³*, *cm³*. Metr sześcienny może być wyrażony skró-

tem s. Dla przymiotników: kwadratowy i sześcienny dozwolone są również skróty gramatyczne: „kw.” lub „kwadr.” i „sz.” lub „sześć.”, np. metr kw., centymetr sześć. i t. p.

Skróty powinny być wykonane minuskulą bez kropki na końcu.

(Dz. Urz. GUM poz. 29/15; POM poz. 2,03/1,3).

§ 17.

O ile przepisy szczegółowe nie zastrzegają wyraźnie, iż, oprócz obowiązkowych, żadnych innych napisów na narzędziach mierniczych być nie może, nie będzie przeszkodą dla legalizacji narzędzi mierniczych, jeżeli dozwolone napisy będą się znajdowały w języku francuskim, niemieckim lub ruskim. Napisy obowiązkowe muszą być wykonane dosłownie według treści, podanej w odnośnych przepisach szczegółowych.

Cechowanie.

§ 18.

a. Cechowane cechami legalizacyjnymi mogą być tylko narzędzia miernicze godne legalizowania (Dz. Urz. GUM poz. 29/11; POM poz. 2,03/1 § 3 ust. 5).

W wypadkach legalizacji próbnej o cechowanie może mieć miejsce tylko na skutek szczególnego zarządzenia Dyrektora Głównego Urzędu Miar.

b. Cechowanie narzędzi mierniczych, podlegających legalizacji głównej, następuje przez nałożenie cech legalizacyjnych: urzędu i rocznej. Jeżeli jednak na narzędziu mierniczym znajduje się już cecha, pochodząca z ostatniej legalizacji głównej tego samego urzędu, który ma nałożyć nową cechę, to, z wyjątkiem wypadków cechowania na plombie, nałożyć należy tylko cechę roczną w najbliższym sąsiedztwie cechy swego urzędu.

c. Cechowanie narzędzi mierniczych, podlegających legalizacji wtórnej, o ile przepisy szczegółowe inaczej nie stanowią, następuje przez nałożenie cechy rocznej z wyjątkiem wypadków, kiedy w myśl obowiązujących przepisów musi być odnowiona wpustka lub nakładka legalizacyjna, wypadków, kiedy narzędzia miernicze cechowane są na plombie, oraz wypadków, kiedy na skutek przepisanych lub dozwolonych poprawek urzędu cecha poprzednia zostaje uszkodzona (np. przy poprawkach wzorcowania odważników z jamą wzorcowniczą).

d. Jeżeli cechy powinny się znajdować w kilku miejscach, to cechę roczną w zasadzie odbija się tylko w jednym przepisaniem miejscu.

(Dz. Urz. GUM poz. 29/77; POM poz. 2,03/1,4).

§ 19.

Jeżeli okaże się przy sprawdzaniu, iż uprzednio legalizowane narzędzie miernicze nie czyni zadość przepisom o warunkach legalizowania pod względem legalności lub dokładności, a braki jego nie mogą być usunięte przez poprawki, do dokonywania których urzędy miar są obowiązane, lub też poprawki takie dokonane być nie mogą na skutek sprzeciwu zgłaszającego, to cechy legalizacyjne ulegają usunięciu lub skasowaniu (Dz. Urz. GUM poz. 30/9; POM poz. 2,03/1,35). To samo uczynić należy z cechami już nieważnymi, jeżeli narzędzie przy następnej legalizacji nie okaże się godnym cechowania, lub jeżeli na narzędziu brak miejsca do nałożenia nowej cechy.

Ważność cechy.

§ 20.

Cecha traci ważność:

1. Po upływie terminu, wyznaczonego przez przepisy szczegółowe.
2. Jeżeli zostanie unieważniona (§ 19).
3. Kiedy się stanie nieczytelna.
4. Przy zamknięciu przyrządu mierniczego w skrzynce o cechowaną plombą, kiedy skrzynka, zamknięcie (druć, linewka i t. p.) lub plomba zostanie naruszona.

Przepisy przechodnie.

§ 21.

Narzędzia miernicze, uprzednio przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia wylegalizowane, a nie odpowiadające niniejszym przepisom, mogą być nadal legalizowane, o ile odpowiadają przepisom przechodnim do przepisów szczegółowych o warunkach legalizowania.

Okreś ważności legalizacji przymiarów innych niż bławatne, pojemników zważajnych, odważników do szalek specjalnych, odważników dokładniejszych i waga trwa lat trzy, licząc od dnia 1 stycznia tego roku, w którym legalizacja została dokonana.

§ 23.

Naczelnicy 1-go, 2-go, 3-go i 6-go Okręgów Legalizacji Narzędzi Mierniczych mogą zezwolić podległym im urządzeniom miar i instancji na przyjmowanie do dnia 31 grudnia 1929 roku do legalizacji wtórnej (§ 6), która w tych wypadkach zwana będzie legalizacją przechodnią, takich wag, które nie były przedtem legalizowane, lecz niewątpliwie znajdowały się w użyciu przez czas dłuższy i pod względem konstrukcji odpowiadają naogół wymaganiom odnośnych przepisów o warunkach legalizowania dla narzędzi mierniczych, zgłaszanych do legalizacji wtórnej. Naczelnicy Okręgów mogą zakres tego zezwolenia dowolnie zwięzić, a w szczególności określić ściślej czas, w ciągu którego wagi, dopuszczone do legalizacji przechodniej, musiały uprzednio znajdować się w użyciu.

§ 24.

Uchyła się: w dzielnicy po-austriackiej — postanowienia §§-ów 54 ÷ 93 przepisów legalizacyjnych (Aichordnung v. 19.XII.1872), wydanych przez b. c. k. Komisję Normującą Legalizację (R. G. Bl. № 171); w dzielnicy po-pruskiej — postanowienia §§-ów 1 ÷ 12 przepisów legalizacyjnych (Eichordnung v. 8.XI.1911), wydanych przez b. c. Komisję Normującą Legalizację (R. G. Bl. str. 960), oraz wszystkie przepisy, dotyczące miar i narzędzi mierniczych, wydane przez Państwowy Zakład Miar (Reichsanstalt für Mass und Gewicht) w Berlinie—Charlottenburgu po dniu 5 grudnia 1918 r.

Ponadto uchyła się: rozporządzenie Głównego Urzędu Miar z dnia 23 października 1919 r. o okresie ważności legalizacji narzędzi mierniczych (Monitor Polski z dn. 8.XI.1919 r. № 243; POM poz. 2,003); Przepisy ogólne o warunkach legalizowania narzędzi mierniczych z dnia 10 sierpnia 1928 r. (POM poz. 2,003/0,8), Przepisy ogólne o warunkach legalizowania narzędzi mierniczych z dnia 18 marca 1924 r. (POM poz. 2,03), Przepisy ogólne o warunkach legalizowania narzędzi mierniczych, Uzupełnienie I z dnia 11 lipca 1928 r. (POM poz. 2,03/0,2), Przepisy ogólne o warunkach legalizowania narzędzi mierniczych, Uzupełnienie V z dnia 16 sierpnia 1928 r. (POM poz. 2,03/0,25), Przepisy ogólne o warunkach legalizowania narzędzi mierniczych, Uzupełnienie III z dnia 17 lipca 1928 r. (POM poz. 2,03/0,3), Przepisy ogólne o warunkach legalizowania narzędzi mierniczych, Uzupełnienie IV z dnia 26 lipca 1928 r. (POM poz. 2,03/0,35) i Przepisy ogólne o warunkach legalizowania narzędzi mierniczych, Uzupełnienie I z dnia 26 czerwca 1928 r. (POM poz. 2,03/0,7).